

Working
together

ACCESUL PE PIATA FORTEI DE MUNCĂ

AL BENEFICIARILOR UNEI FORME
DE PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ ÎN ROMÂNIA

Material realizat în cadrul proiectului „*Advocacy pentru acces la teritoriu, informații privind protecția internațională, protecția copilului și integrarea refugiaților*”- 2023, finanțat de UNHCR, Agenția ONU pentru refugiați.

Persoanele cu protecție internațională au un statut juridic special prin prisma circumstanțelor în care au fost obligați să-și părăsească țările de origine și a situației particulare a exilului. Lipsite de protecția țărilor de origine, dar și de protecția oferită în mod tradițional de familie sau de comunitate, persoanele cu protecție internațională sunt vulnerabile. Cei mai mulți dintre refugiați suferă traume fizice sau psihologice ca urmare a diverselor forme de violență la care au fost supuși în țara de origine și a contextului în care și-au părăsit comunitatea.

Despre beneficiarii protecției internaționale: refugiații și persoanele cu protecție subsidiară

Potrivit legislației din România, un beneficiar al protecției internaționale este cetățeanul străin sau apatridul căruia i s-a recunoscut statutul de refugiat sau i s-a acordat protecția subsidiară. Protecția internațională poate fi acordată de către Inspectoratul General pentru Imigrări (I.G.I.) sau de către o instanță judecătorească.

Regimul juridic care guvernează persoanele cu statut de refugiat își are sursa în dreptul internațional, prin Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951, împreună cu Protocolul său din 1967. Acest instrument definește refugiații ca persoane care sunt în afara țării de origine și care nu pot sau nu doresc să se întoarcă din cauza unei temeri bine întemeiate de persecuție pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenența la un anumit grup social sau opinie politică.

Protecția subsidiară reprezintă cea de-a doua formă a protecției internaționale și se acordă atunci când persoana nu întrunește condițiile pentru recunoașterea

statutului de refugiat, dar este expusă unui risc serios în cazul returnării în țara de origine (război, conflict armat) din cauza căruia nu poate sau nu vrea să se întoarcă în țara de origine.

Legislația română relevantă, Legea nr. 122/2006 privind azilul în România și Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor în România, nu prevede diferențe în drepturile și obligațiile persoanelor care au obținut una dintre cele două forme de protecție, excepție făcând valabilitatea permiselor de ședere care se eliberează pentru o perioadă de trei ani pentru persoanele cărora li s-a recunoscut statutul de refugiat și pentru o perioadă de doi ani pentru persoanele cărora li s-a acordat protecție subsidiară.

Conform art. 9 din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, statutul de refugiat și protecția subsidiară se acordă pe o perioadă nedeterminată.

Documente eliberate de Statul Român

Pentru a putea accesa piața forței de muncă, beneficiarii de protecție internațională se legitimează în baza unui „PERMIS DE ȘEDERE” eliberat de Inspectoratul General pentru Imigrări – Direcția Azil și Integrare (I.G.I.-D.A.I.) din cadrul Ministerului Afacerilor de Interne.

Permisul poate fi de scurtă sau lungă ședere. Beneficiarii de protecție internațională care au obținut dreptul de ședere permanentă (ședere pe termen lung) nu mai au specificată forma de protecție pe document. În temeiul art. 801 alin. (2) din Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, drepturile beneficiarilor protecției internaționale în România, prevăzute de Legea nr. 122/2006, nu pot fi limitate ca urmare a obținerii dreptului de ședere pe termen lung.

Exemplu de permis de ședere pentru refugiați și persoane cu protecție subsidiară

Beneficiarii de protecție internațională nu pot obține documente de stare civilă sau alt tip de documente adiționale de la autoritățile țării de origine sau prin intermediul misiunilor consulare, întrucât contactul lor cu reprezentanții

autorităților statului de origine este interzis. După cum precizează art. 98 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, contactarea acestora poate conduce la încetarea statutului de refugiat. Astfel, conform art. 141 alin. (1) din Ordonanța de Guvern nr. 44/2004, pentru a asigura accesul efectiv la drepturile sociale, reprezentanții instituțiilor publice trebuie să țină seama de specificul situației în care se află străinii care au dobândit protecție internațională în România.

Integrarea persoanelor cu protecție internațională pe piața forței de muncă

Conform art. 20 alin. (1) cuprins în Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, beneficiarii de protecție internațională au următoarele drepturi:

- să fie angajați de persoane fizice sau juridice, să exercite activități nesalarizate, să exercite profesii libere și să efectueze acte juridice, să efectueze acte și fapte de comerț, inclusiv activități economice în mod independent, în aceleași condiții ca și cetățenii români [lit. c)];
- să beneficieze de dreptul la asociere în ceea ce privește asociațiile cu scop

Accesul pe piața forței de muncă al beneficiarilor unei forme de protecție internațională în România

apolitic și nelucrative și sindicatele profesionale, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români [lit. k)];

- să beneficieze de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește echivalarea studiilor sau a perioadelor de studii, recunoașterea diplomelor, atestatorilor și certificatelor de competență, precum și a calificărilor profesionale care dau acces la profesiile reglementate din România, în conformitate cu reglementările în vigoare [lit. r)];

Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor prevede asigurarea dreptului la un loc de muncă. Astfel, beneficiarii de protecție internațională:

- beneficiază de acces pe piața forței de muncă, în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români, și de condiții de muncă echivalente celor stabilite pentru cetățenii români (art. 4);
- beneficiază de acces la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile pentru prevenirea șomajului și stimularea forței de muncă în aceleași condiții precum cetățenii români [art. 5, alin. (1)].

În contextul particular al beneficiarilor de protecție internațională pot exista impedimente în găsirea unui loc de muncă (bariera lingvistică, lipsa documentelor justificative pentru studii sau lipsa experienței). Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă (ANOFM) este instituția statului

responsabilă pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor care întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă.

Ținând cont de prevederile legislative, printre atribuțiile ANOFM se numără și:

- înscrierea beneficiarilor de protecție internațională ca „persoane în căutarea unui loc de muncă”;
- identificarea la angajatori a locurilor de muncă vacante;
- informarea persoanelor incluse în programul de integrare, înregistrate ca „persoane în căutarea unui loc de muncă”, în legătură cu locurile de muncă vacante identificate la angajatori.

Există situații în care persoanele care au obținut statutul de refugiat sau protecție internațională nu pot face dovada că au absolvit o formă de învățământ sau că au calificarea/experiența necesară în muncă, din diferite motive (fie au pierdut documentele relevante, fie pentru că nu se pot adresa instituțiilor pentru reconstituirea lor). În astfel de cazuri, beneficiarii de protecție internațională trebuie să fie înscrși ca „persoane în căutarea unui loc de muncă” și îndrumate către:

- Inspectoratul Școlar în vederea testării și înscrierii în programul „A doua șansă”;
- Instituții publice/private cu atribuții în evaluarea calificărilor obținute prin mijloace non-formale.

Conform art. 4 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă va adapta serviciile oferite beneficiarilor de protecție internațională prin:

- utilizarea, în colaborare cu structurile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Imigrări, a serviciilor interpreților și experților în activitățile ce vizează creșterea șanselor de ocupare a străinilor care participă la programul de integrare, inclusiv în traducerea unor materiale didactice necesare formării profesionale;
- organizarea de către agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București a unor programe de formare profesională destinate străinilor care au dobândit protecție internațională în România;
- implicarea agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București în facilitarea relației dintre străinii care participă la programul de integrare și potențialii angajatori.

Working
together

DATE DE CONTACT UTILE

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

Adresă: Strada Demetru I.
Dobrescu nr. 2-4, Sectorul 1,
București
Telefon: +4 021 313.62.67, +4
021 315.85.56
e-mail: [relatiicupublicul@
mmuncii.gov.ro](mailto:relatiicupublicul@mmuncii.gov.ro)

Inspectoratul General pentru Imigrări – Direcția Azil și Integrare

Adresă: Strada Tudor Gociu nr.
24 A, Sector 4, București
Telefon: +4 021 450.11.34
Fax: +4 021 450.17.29
e-mail: igi.dai@mai.gov.ro

Inspectoratul General pentru Imigrări – Sediul Central

Adresă: Strada Lt. Col.
Marinescu Constantin nr. 15 A,
Sector 5, București
Telefon: +4 021 410 99 40
Fax: +4 021 410 75 01
e-mail: igi@mai.gov.ro

UNHCR, Agenția ONU pentru refugiați – Reprezentanța în România

Adresă: Bulevardul Primăverii
nr. 48 A, Sector 1, București
Telefon: +4 0723 653 651
e-mail: rombu@unhcr.org

Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR)

Adresă: Strada Viesparilor nr. 19, etaj 2,
Sector 2, București
Telefon / Fax: +4 021 312 62 10
e-mail: office@cnrr.ro

Fundația Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR) este o organizație non-guvernamentală înființată în anul 1998. În anul 2003, CNRR a dobândit statutul de fundație de utilitate publică. CNRR este principalul partener de implementare a programelor de asistență pentru solicitanți de azil și refugiați al Reprezentanței în România a UNHCR, Agenția ONU pentru refugiați. Misiunea noastră este să promovăm și să apărăm prin toate mijloacele legale drepturile omului în general și drepturile refugiaților și ale solicitanților de azil în special. CNRR oferă servicii de informare și consiliere juridică în cadrul departamentelor sale specializate. Toate aceste servicii sunt oferite în mod gratuit.

DISCLAIMER: Această publicație a fost produsă cu sprijinul UNHCR, Agenția ONU pentru refugiați. Conținutul acestei publicații este răspunderea CNRR și nu reflectă neapărat viziunea UNHCR. Tot personalul CNRR este obligat să respecte standarde etice și umanitare pentru a promova transparența și responsabilitatea. În cazul în care apar plângeri, îngrijorări sau probleme legate de comportamentul sau conduita personalului CNRR, raportați prompt prin e-mail la: inspector@cnrr.ro. Pentru a oferi feedback despre munca și activitățile CNRR, vă rugăm să ne contactați prin e-mail la: feedback@cnrr.ro.